

Pijnprotocol bij kanker- en palliatieve patiënten

	Product	Werking	Max. dosis
Trap 1	Paracetamol	• analgetisch • koortswerend • werkingsduur: 4 tot 6 u.	• 4g/24u.
	NSAID's	• analgetisch • koortswerend • werkingsduur: afhankelijk van het preparaat	• cave langdurig gebruik
Trap 2	Codeïne	• analgetisch • werkingsduur: 6 uur	• 400mg/24u.
	Tramadol • druppels • capsules (50 mg) • suppo's (100 mg) • ampullen (100 mg) • retard tablet (50-100-150-200 mg)	• analgetisch • werkingsduur: afhankelijk van het preparaat	• 400mg/24u.
	Buprenorfine Transtec® pleister 35µg - 52,5µg - 70 µg	• analgetisch • werkingsduur: 72 uur	• geen maximale dosis
Trap 3	Morfine • tabletten • Kort: MS-Direct® (10-20 mg) • Lang: MS-Contin® (10-20-60-100 mg) • siroop • ampullen: SC / IV	• analgetisch • werkingsduur: • siroop en MS-direct®: 4 uur • MS-Contin®: 12 uur • SC / IV: 4 tot 6 uur • analgetisch	• geen maximale dosis
	Hydromorfone • capsules • Kort: Palladone IR® (1,3 - 2,6 mg) • Lang: Palladone SR® (4-8-16-24 mg)	• analgetisch • werkingsduur: • IR: 4 uur • SR: 12 uur	• geen maximale dosis
	Fentanyl Durogesic® pleister (25µg - 50µg - 75 µg - 100µg)	• analgetisch • werkingsduur: 72 uur • enkel bij STABIELE PIJN • niet bij opioïdnaieve patiënt	• geen maximale dosis

Stop TRAP 2 medicatie bij opstarten van TRAP 3 medicatie

Co-analgetica:

- corticoïden
- antidepressiva
- anti-epileptica
- botresorptieremmers: biphosphonaten

Interventionele pijnbestrijdingstechnieken

Radiotherapie

Pijnprotocol bij kanker- en palliatieve patiënten

1. Evalueer de pijn en de pijntherapie ➡ gebruik pijnschalen (pijnlatje).

geen pijn ► 0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 ◀ ondraaglijke pijn

2. Gebruik zolang mogelijk medicatie per os.
3. Start met lage dosis langwerkende opiaten en gebruik kortwerkende preparaten bij onvoldoende effect of doorbraakpijn. Pas de dosis langwerkende preparaten daarna aan op geleide van behoefte en neveneffecten.
4. Voorzie “**around-the-clock**”-medicatie en gebruik hierbij een “**klokvast**” schema. De tijdsintervallen van medicatietoediening worden bepaald door de werkingsduur van de analgetica.
5. Voorzie medicatie bij doorbraakpijn:

morfine (mg) bij doorbraakpijn = $\frac{\text{onderhoudsdosis (mg) over 24 u.}}{10}$

6. Conversieschema morfine:

morfine (mg) oraal/2 = morfine (mg) subcutaan
morfine (mg) oraal/3 = morfine (mg) IV
hydromorfone 1,3 mg = ± 10 mg morfine
fentanylpleister 25µg = +/- 90mg (60-135mg) morfine

7. Bijwerkingen van morfine
- **constipatie:** start ALTIJD een laxativum
 - **misselijkheid en braken:** start een anti-emeticum of haloperidol
 - **sedatie:** vooral bij het opstarten van morfine
verlaag de dosis morfine of denk aan een ander preparaat (opioïdrotatie), stop de niet-essentiële sedativa
 - **ademhalingsdepressie** = zeldzaam bij langzaam ophogen van de morfinedosis
wijst op te hoge dosis morfine
 - **verwardheid en delirium**
 - **urineretentie en incontinentie**
 - **jeuk**

HANDLEIDING VOOR PIJNBEBANDELING

op **WWW.ZOL.BE**

zorgverleners > verwijzers >
multidisciplinair oncologisch
handboek

op het **ZOL-INTRANET**

intranet ZOL > verpleegkundig-paramedische directie > verpleeg-
kunde > procedureboek > protocollen > pijnbestrijding > palliatief-
oncologie

PALLION

24 / 24 u permanente
www.pallion.be

011 81 94 74

Palliatieve eenheid ZOL

www.palliatievezorg.be

089 32 57 12

Multidisciplinair PijnCentrum ZOL

089 32 52 40

Palliatief SupportTeam ZOL

089 32 57 14

www.bcfi.be

informatie over pijn-
medicatie en kostprijs